

MUUTOKSIA PAINELAITTEITA KOSKEVAAN LAINSÄÄDÄNTÖÖN

Painelaitelakia (869/1999) on muutettu 24.8.2007 annetulla lailla 826/2007, joka tulee voimaan 1.1.2008. Painelaitelakiin on lisätty säännökset lain soveltamisesta alusten painelaitteisiin ja luokituslaitoksiin. Painelaitelain siirtymäsäännös paineastialain eräiden säännösten soveltamisesta jää kuitenkin voimaan, jolloin alusten painelaitteisiin voidaan edelleen soveltaa paineastialain säännöksiä 31.12.2008 saakka.

Keskeinen painelaitelakiin tehty muutos on siihen lisätty uusi 3 a luku. Luvussa säädetään valvontaviranomaisen tehtävistä aluksen painelaitteen osalta, valvontaviranomaisen velvollisuudesta valvoa aluksen painelaitteen tarkastuksen suorittajaksi valtuuttamansa tarkastuslaitoksen toimintaa sekä valvontaviranomaisen oikeudesta peruuttaa valtuutus. Lisäksi 3 a luvussa säädetään vastavuoroisen hyväksymisen periaatteesta. Merenkululaitosta valvontaviranomaisena koskevat 3 a luvun lisäksi myös muut painelaitelaissa säädetty valvontaviranomaisen yleiset valtuudet ja velvollisuudet.

Painelaitelain lisäksi kauppa- ja teollisuusministeriön päätöstä painelaiteturvallisuudesta (953/1999) on muutettu kauppa- ja teollisuusministeriön 30.11.2007 antamalla asetuksella 1176/2007, joka tulee myös voimaan 1.1.2008.

Kauppa- ja teollisuusministeriön päätös koskee muutoksen jälkeen myös alusten painelaitteita. Päätöksen 9 §:ään on lisätty uusi 4 momentti, jonka mukaan aluksen painelaitteen tarkastus voidaan suorittaa aluksen katsastuksista annetussa asetuksessa (1123/1999) säädettyinä aluksen katsastusajankohtana. Aluksen painelaitteen käytön valvojan pätevyydestä säädetään uudessa 25 a §:ssä. Uuden 28 a §:n 1 - 4 momentit vastaavat sisällöltään pääosin SOLAS-yleissopimuksen II-1 luvun sääntöä 32. Vaatimukset on laajennettu koskemaan myös muita kuin yleissopimuksen soveltamisalaan kuuluvia aluksia.

Asetuksen siirtymäsäännöksen mukaan kauppa- ja teollisuusministeriön päätöksen 20 §:ssä tarkoitettu aluksen painelaitetta koskeva vaaran arviointi on esitettävä tarkastettavaksi viimeistään ensimmäisessä vuoden 2008 jälkeen tehtävässä määräaikaistarkastuksessa. Vaaran arviointi voidaan esittää Merenkululaitokselle, painelaitelaissa tarkoitettulle tarkastuslaitokselle tai hyväksytylle luokituslaitokselle.

Oheisena ovat painelaitelaki ja kauppa- ja teollisuusministeriön päätös painelaiteturvallisuudesta ajantasaisena.

Meriturvallisuusjohtaja

Paavo Wihuri

Toimistopäällikkö

Pertti Haatainen

Asiaa koskevat tiedustelut:

Alustekninen yksikkö

Dnro 2917/00/2007

ISSN 1455-9048

PAINELAITELEIKI (27.8.1999/869)

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku Yleiset säännökset

1 § (24.8.2007/826)

Tätä lakia sovelletaan painelaitteisiin.

Tätä lakia sovelletaan siten kuin erikseen säädetään:

- 1) ydinlaitosten painelaitteisiin;
- 2) puolustushallinnon toimialan painelaitteisiin; ja
- 3) ilma-aluksiin ja niiden käyttölaitteistoihin kuuluviin painelaitteisiin.

Vaarallisten aineiden kuljetuksesta annetussa laissa (719/1994) tarkoitettuihin paineellisiin astioihin ja säiliöihin tätä lakia sovelletaan vain niiden sijoituksessa ja käytössä.

Alusten painelaitteisiin tätä lakia sovelletaan siten kuin 3 a luvussa säädetään.

2 § (24.8.2007/826)

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *painelaitteella* säiliötä, putkistoa ja muuta teknistä kokonaisuutta, jossa on tai johon voi kehittyä ylipainetta, sekä painelaitteen suojaamiseksi tarkoitettuja teknisiä kokonaisuuksia;

2) *CE-merkinnällä* merkintää, josta säädetään tiettyjen tuotteiden varustamisesta CE-merkinnällä annetussa laissa (1376/1994);

3) *ministeriöllä* kauppa- ja teollisuusministeriötä;

4) *valvontaviranomaisella* Turvatekniikan keskusta; alusten painelaitteiden osalta valvontaviranomaisella tarkoitetaan muiden kuin 5, 16 ja 17 §:n osalta Turvatekniikan keskuksen lisäksi Merenkulkulaitosta;

5) *tarkastuslaitoksella* organisaatiota, joka on todettu päteväksi ja jolla on oikeus suorittaa tässä laissa tarkastuslaitokselle säädettyjä tehtäviä;

6) *aluksen painelaitteella* painelaitetta, joka on asennettu tai tarkoitettu asennettavaksi suomalaiseen alukseen tai joka on tarkoitettu suomalaisen aluksen käyttämiseksi; aluksen painelaitteena ei kuitenkaan pidetä kaasusäiliöaluksen lastisäiliötä;

7) *luokituslaitosdirektiivillä* alusten tarkastamiseen ja katsastamiseen valtuutettuja laitosia sekä merenkulun viranomaisten asiaan liittyviä toimia koskevista yhteisistä säännöistä ja standardeista annettua neuvoston direktiiviä 1994/57/EY, sellaisena kuin se on muutettuna komission direktiivillä 1997/58/EY sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiveillä 2001/105/EY ja 2002/84/EY;

8) *hyväksytyllä luokituslaitoksella* luokituslaitosdirektiivin 4 artiklan mukaisesti hyväksyttyä laitosta.

2 luku Painelaitteen turvallisuuden varmistaminen

3 §

Painelaite on rakennettava ja sijoitettava ja sitä hoidettava, käytettävä ja tarkastettava niin, ettei se vaaranna kenenkään terveyttä, turvallisuutta tai omaisuutta.

4 §

Painelaitteelle 3 §:ssä säädettyjen vaatimusten mukaisuus osoitetaan tarkastuslaitosten tekemillä tarkastuksilla taikka muilla menettelyillä siten kuin asetuksella ja ministeriön päätöksellä tarkemmin säädetään.

Ministeriön päätöksellä voidaan säätää painelaitteista, joista ei edellytetä 1 momentissa säädettyä vaatimustenmukaisuuden osoittamista paineeseen liittyvän vaaran vähäisyyden vuoksi.

Ulkomaisen tarkastuslaitoksen ja hyväksytyn luokituslaitoksen toimenpiteet vaatimustenmukaisuuden osoittamisessa hyväksytään, jos Suomea velvoittavissa kansainvälisissä sopimuksissa tai Euroopan yhteisön säädöksissä niin edellytetään. (24.8.2007/826)

5 §

Ministeriö nimeää ja tunnustaa ja valvontaviranomainen hyväksyy tarkastuslaitoksen suorittamaan 4 §:n 1 momentissa tarkoitettuja tehtäviä siten kuin asetuksella tarkemmin säädetään.

Tarkastuslaitoksen nimeämisen, tunnustamisen tai hyväksymisen edellytyksenä on, että tarkastuslaitos on toiminnallisesti ja taloudellisesti riippumaton, sillä on vastuuvakuutus ja käytössään riittävästi ammattitaitoista henkilöstöä sekä toiminnan edellyttämät järjestelmät, laitteet ja välineet. Tarkastuslaitoksen nimeämisen, tunnustamisen ja hyväksymisen edellytyksistä samoin kuin hakemukseen liitettävistä vaatimusten täyttymistä osoittavista asiakirjoista säädetään tarkemmin asetuksella.

Nimeäminen, tunnustaminen ja hyväksyminen voidaan antaa määrääjäksi. Tarkastuslaitokselle voidaan asettaa sen toimintaa koskevia vaatimuksia, rajoituksia ja muita ehtoja. Tarkastuslaitoksen on ilmoitettava toimintansa sellaisista muutoksista, joilla on vaikutusta tarkastuslaitoksen nimeämisen, tunnustamisen tai hyväksymisen edellytyksiin.

Valvontaviranomainen valvoo hyväksymiensä tarkastuslaitosten toimintaa sekä varmistaa määrääjoin, että säädetyt vaatimukset täyttyvät. Ministeriö valvoo vastaavasti nimeämiensä ja tunnustamiensa tarkastuslaitosten toimintaa valvontaviranomaisen avustuksella. Jos tarkastuslaitos ei täytä säädettyjä vaatimuksia tai toimii säännösten vastaisesti, ministeriön tai valvontaviranomaisen on peruutettava antamansa nimeäminen, tunnustaminen tai hyväksyminen.

6 §

Sen, joka saattaa markkinoille painelaitteen, on voitava osoittaa, että painelaite sekä sen suunnittelu ja valmistus täyttävät 3 §:ssä säädetyt vaatimukset.

Mitä 1 momentissa säädetään, koskee myös sitä, joka:

- 1) vie maasta painelaitteen, jos Euroopan yhteisön säädöksissä edellytetään maastaviejältä 1 momentissa tarkoitettua osoitusta;
- 2) valmistaa painelaitteen omaan käyttöönsä tai toiselle luovutettavaksi;
- 3) asentaa tai korjaa painelaitteen;
- 4) aikoo ottaa käyttöön painelaitteen, jonka vaatimustenmukaisuutta ei ole osoitettu.

Ministeriön päätöksellä voidaan säätää 1 momentissa tarkoitettuun osoittamiseen liittyvästä CE-merkinnästä.

7 §

Ministeriön päätöksellä voidaan säätää, että tiettyjen painelaitteiden sijoitukselle on pyydettävä tarkastus.

8 §

Painelaite, joka voi aiheuttaa merkittävää vaaraa, on rekisteröitävä siten kuin ministeriön päätöksellä säädetään.

Rekisteröitävälle painelaitteelle on tehtävä määrätyn aikavälein tarkastus (*määräaikaistarkastus*) sekä tarvittaessa muutostarkastus sen varmistamiseksi, että painelaite ei asianmukaisesti käytettynä vaaranna kenenkään terveyttä, turvallisuutta tai omaisuutta. Ministeriön päätöksellä voidaan säätää, että tarkastuksia on tehtävä myös muille kuin rekisteröitäville painelaitteille.

Ministeriön päätöksellä voidaan lisäksi säätää tietojen toimittamisesta rekisteriin valvontaa varten sekä määräaikaistarkastuksia korvaavista toimenpiteistä.

9 §

Painelaitteen turvallista käyttöä varten tarvittavat laitteet, laitteistot ja laitejärjestelmät on tarkastettava siten kuin ministeriön päätöksellä säädetään.

10 §

Painelaitteen omistajan ja haltijan on:

- 1) huolehdittava siitä, että painelaite sijoitetaan sekä sitä käytetään, tarkastetaan ja valvotaan säädösten mukaisesti;
- 2) huolehdittava tarvittaessa vaaran arvioinnilla ja vaaratilanteisiin varautumalla siitä, että painelaite on turvallinen käyttöönoton jälkeen;
- 3) nimettävä rekisteröitävän painelaitteen käytön valvojaksi henkilö, jolla on tehtävään vaadittu pätevyys ja riittäväksi katsottava painelaitteen rakennetta, käyttöä ja kunnossapitoa koskeva asiantuntemus;
- 4) huolehdittava siitä, että käytön valvojalle annetaan mahdollisuus hoitaa ja käyttää painelaitetta niin, ettei siitä aiheudu vaaraa ihmisille tai omaisuudelle;
- 5) huolehdittava rekisteröitävään painelaitteeseen liittyvästä tietojen antamisesta valvontaviranomaiselle.

Edellä 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettu pätevyys on osoitettava pätevyyskirjalla tai muilla selvityksillä siten kuin ministeriön päätöksellä säädetään. Pätevyyskirjojen myöntämisestä ja myöntämisen edellytyksenä olevista koulutus- ja työkokemusvaatimuksista säädetään tarvittaessa tarkemmin asetuksella. Muilla selvityksillä kuin pätevyyskirjalla tapahtuvaa pätevyyden osoittamista koskevista koulutus- ja työkokemusvaatimuksista sekä käytön valvojan tehtävistä voidaan säätää tarkemmin ministeriön päätöksellä.

3 luku Valvonta

11 §

Tämän lain noudattamista valvoo valvontaviranomainen. Työntekijäin suojelua koskeva valvonnasta säädetään erikseen.

12 §

Valvontaviranomaisella on tämän lain noudattamisen valvomiseksi oikeus:

- 1) päästä painelaitteiden sekä niiden osien ja materiaalien valmistus-, varastointi-, myynti-, asennus-, korjaus-, käyttö- ja tarkastuspaikkoihin;
- 2) saada tarpeellisia näytteitä ja koekappaleita painelaitteiden sekä niiden osien ja materiaalien omistajalta, haltijalta, valmistajalta, asennus- ja korjaustoimintaa harjoittavalta, maahantuojalta, myyjältä ja varastojalta sekä tarkastuslaitokselta.

Valvontaviranomaisen on korvattava 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettut näytteet ja koekappaleet käyvän hinnan mukaan, jollei havaita, että painelaite on tämän lain vastainen.

13 §

Poliisin tulee tarvittaessa antaa virka-apua valvontaviranomaiselle tämän lain noudattamisen valvomiseksi ja täytäntöön panemiseksi. Sama koskee tulliviranomaista, jos painelaite tuodaan maahan Euroopan talousalueen ulkopuolelta.

14 §

Valvontaviranomaisella on tietojen luovutusta koskevien salassapitosäännösten estämättä tämän lain noudattamisen valvomiseksi oikeus saada:

1) tulliviranomaiselta maahantuonnissa Euroopan talousalueen ulkopuolelta painelaitteen maahantuojaan nimi sekä painelaitteiden tyyppiä, määrää ja tuontiajankohtaa koskevia tietoja;

2) työsuojeluviranomaiselta ja pelastusviranomaiselta painelaittevahinkoja koskevia tietoja; (13.6.2003/469)

3) tietoja painelaitteiden sekä niiden osien ja materiaalien omistajalta, haltijalta, valmistajalta, asennus- ja korjaustoimintaa harjoittavalta, maahantuojalta, myyjältä ja varastoijalta sekä tarkastuslaitokselta.

15 §

Jos valvonnassa todetaan, ettei painelaite taikka sen sijoitus tai käyttö täytä 3 §:ssä säädettyjä vaatimuksia, valvontaviranomaisella on oikeus:

1) kieltää tilapäisesti tai pysyvästi sellaisen painelaitteen valmistus, pitäminen kaupan, myynti ja muu luovuttaminen sekä käyttö;

2) vaatia sellaisten muutosten tekemistä painelaitteeseen tai sen valmistukseen, sijoitukseen tai käyttöön, että vaatimukset täyttyvät, sekä vaatia täyttymisen osoittamista;

3) määrätä, jos 1 ja 2 kohdassa tarkoitettuja kielloja ja muutoksia ei voida pitää riittävänä, painelaite muutettavaksi paineenalaiseen käyttöön soveltumattomaksi tai, jos tätä ei katsota tarkoituksenmukaiseksi, määrätä miten painelaitteen suhteen on muuten meneteltävä;

4) velvoittaa painelaitteen valmistaja, maahantuoja tai myyjä julkisesti ilmoittamaan painelaitteeseen liittyvästä vaarasta sekä itse antaa tällainen ilmoitus valmistajan, maahantuojan tai myyjän kustannuksella;

5) velvoittaa toiminnanharjoittaja korvaamaan testauksesta ja tutkimuksesta aiheutuneet kulut, jos valvontaviranomainen käyttää jotakin 1–4 kohdassa tarkoitettua oikeutta.

Mitä 1 momentissa säädetään, koskee myös maasta vietäviä painelaitteita, jos Euroopan yhteisön säädöksissä niin edellytetään.

16 §

Jos valvontaviranomainen toteaa, että suunniteltuun tarkoitukseen käytettävä, CE-merkinnällä varustettu painelaite saattaa vaarantaa ihmisten turvallisuutta tai aiheuttaa vaaraa omaisuudelle, valvontaviranomaisen on ryhdyttävä tarvittaviin 15 §:ssä tarkoitettuihin toimenpiteisiin tällaisten painelaitteiden poistamiseksi markkinoilta, niiden markkinoille saattamisen ja käyttöönoton kieltämiseksi tai niiden vapaan liikkuvuuden rajoittamiseksi. Valvontaviranomaisen on ilmoitettava viipymättä toimenpiteensä ja niiden perustelut Euroopan yhteisöjen komissiolle.

Jos CE-merkinnällä varustettu painelaite ei ole vaatimusten mukainen, valvontaviranomaisen on ryhdyttävä toimenpiteisiin CE-merkinnän tehnyttä vastaan sekä ilmoitettava toimenpiteistään Euroopan yhteisöjen komissiolle ja muille Euroopan talousalueeseen kuuluville valtioille.

17 §

Jos CE-merkintä on kiinnitetty perusteettomasti, painelaitteen valmistaja tai tämän Euroopan talousalueelle sijoittautunut edustaja on velvollinen saattamaan painelaitteen merkintää koskevien säännösten mukaiseksi.

Jos 1 momentissa tarkoitettua velvollisuutta ei noudateta, valvontaviranomaisen on ryhdyttävä tarvittaviin 16 §:ssä tarkoitettuihin toimenpiteisiin.

18 §

Jos valvontaviranomainen toteaa käytön valvojan sopimattomaksi tehtävänsä, valvontaviranomainen voi määrätä painelaitteen omistajan tai haltijan nimeämään uuden käytön valvojan. Ennen määräyksen antamista valvontaviranomaisen on varattava käytön valvojalle sekä omistajalle tai haltijalle tilaisuus tulla kuulluksi.

19 §

Jos painelaitteen vaurioitumisesta tai paineen äkillisestä purkautumisesta aiheutuu henkilövahinko tai merkittävä omaisuusvahinko, painelaitteen omistajan tai haltijan on viipymättä ilmoitettava tapahtumasta valvontaviranomaiselle. Jos painelaite vaurioituu laitteen valmistukseen liittyvän testauksen aikana, ilmoitusvelvollisuus on painelaitteen valmistajalla.

Valvontaviranomaisen on tutkittava vahinkoon johtanut tapahtuma, jos valvontaviranomainen arvioi sen onnettomuuden syyn selvittämisen tai onnettomuuksien ehkäisyn kannalta tarpeelliseksi. Pinelaitteen omistajan tai haltijan on avustettava valvontaviranomaista tutkimuksessa.

3 a luku (24.8.2007/826)

Aluksen painelaitteet

19 a § (24.8.2007/826)

Aluksen painelaitteen tarkastaa valvontaviranomainen.

Valvontaviranomainen voi valtuuttaa aluksen painelaitteiden tarkastuksen suorittajaksi hyväksytyn luokituslaitoksen tai 5 §:n mukaisesti hyväksytyn tarkastuslaitoksen, jos tarkastuslaitoksella on riittävä osaaminen ja kokemus alusten painelaitteista.

19 b § (24.8.2007/826)

Valvontaviranomainen valvoo aluksen painelaitteen tarkastuksen suorittajaksi valtuuttamansa tarkastuslaitoksen toimintaa.

Jos tarkastuslaitos ei täytä säädettyjä vaatimuksia tai toimii säännösten vastaisesti, valvontaviranomainen voi antaa tarkastuslaitokselle huomautuksen tai varoituksen. Jos tarkastuslaitokselle annettu huomautus tai varoitus ei johda toiminnassa esiintyneiden puutteiden korjaamiseen, valvontaviranomainen voi peruuttaa valtuutuksen määräajaksi. Valtuutus voidaan peruuttaa kokonaan, jos tarkastuslaitoksen toiminnassa on ilmennyt olennaisia puutteita tai laiminlyöntejä.

Kun valvontaviranomainen valtuuttaa hyväksytyn luokituslaitoksen suorittamaan painelaitteiden tarkastuksia, sovelletaan, mitä luokituslaitosdirektiivissä säädetään.

19 c § (24.8.2007/826)

Jos alukseen asennetaan tai aluksella on painelaite, jonka turvallisuustaso vastaa vähintään sitä tasoa, joka kuvataan soveltuvissa yhdenmukaistetuissa eurooppalaisissa standardeissa, valvontaviranomaisen tulee sallia painelaitteen käyttö, jos se on valmistettu tai markkinoitu toisessa Euroopan unionin jäsenvaltiossa tai valmistettu toisessa ETA-sopimusvaltiossa.

4 luku

Pakkokeinot ja seuraamukset

20 §

Valvontaviranomainen voi tehostaa tämän lain nojalla antamaansa kieltoa tai määräystä uhkasakolla tai teettämisuhallalla siten kuin siitä uhkasakkolaissa (1113/1990) säädetään. Teettäen suoritettujen toimenpiteiden kustannukset maksetaan ennakoon valtion varoista.

Edellä 2 momentissa tarkoitetut kustannukset sekä 15 §:ssä tarkoitetut kulut saadaan periä asianomaiselta ilman tuomiota tai päätöstä siinä järjestyksessä kuin verojen ja maksujen perimisestä ulosottotoimin annetussa laissa (367/1961) säädetään.

21 §

Joka tahallaan tai törkeästä huolimattomuudesta

1) laiminlyö 3, 4 tai 6–10 §:ssä, 19 §:n 1 momentissa tai 19 a §:ssä säädetyn velvollisuuden taikka

2) ei noudata 15–18 §:n nojalla annettua kieltoa tai määräystä, on tuomittava, jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, *painelaiterikkomuksesta* sakkoon. (24.8.2007/826)

Se, joka rikkoo tämän lain nojalla määrättyä, uhkasakolla tehostettua kieltoa tai määräystä, voidaan jättää tuomitsematta rangaistukseen samasta teosta.

22 § on kumottu L:lla 26.10.2001/893.

5 luku

Erinäiset säännökset

23 §

Valvontaviranomainen ja tarkastuslaitokset voivat tietojen luovutusta koskevien salassapitosäännösten estämättä antaa tässä laissa tarkoitettuja tehtäviä suorittaessaan saamiaan liike- tai ammattisalaisuuden piiriin kuuluvia tietoja muille viranomaisille sekä tarkastuslaitosten ja valvontaviranomaisen yhteistyön kannalta tarpeellisia tietoja tässä laissa tarkoitettua tarkastustoimintaa harjoittaville tarkastuslaitoksille, kansainvälisille järjestöille ja yhteistyöhön osallistuville valtioille.

24 §

Ministeriön ja valvontaviranomaisen tämän lain perusteella tekemään hallintopäätökseen haetaan muutosta siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Päätöstä on muutoksenhausta huolimatta noudatettava, jollei valitusviranomainen toisin määrää.

Jos tarkastuslaitos tai hyväksytty luokituslaitos epää tarkastus- tai arviointitodistuksen, päätös on perusteltava ja päätöksestä on viipymättä ilmoitettava sille, jota päätös koskee. Samalla on ilmoitettava, miten asia voidaan saattaa käsiteltäväksi oikaisumenettelyssä. Oikaisussa noudatetaan menettelyä, josta tarkastuslaitosta nimettäessä, tunnustettaessa tai hyväksyttäessä on tarkemmin päätetty. Oikaisumenettelyssä annettuun päätökseen, jolla tarkastus- tai arviointitodistus on evätty, haetaan valittamalla muutosta hallinto-oikeudelta siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. (24.8.2007/826)

24 a § (24.5.2002/387)

Ministeriön ja valvontaviranomaisen apuna tämän lain säännösten kehittämistä ja seurantaan varten on neuvottelukunta. Tarkemmat säännökset neuvottelukunnasta annetaan valtioneuvoston asetuksella.

25 §

Tarkempia säännöksiä tämän lain soveltamisesta ja täytäntöönpanosta annetaan asetuksella ja ministeriön päätöksellä.

Valvontaviranomaisen oikeudesta myöntää poikkeuksia yksittäistapauksissa erityisten syiden perusteella säädetään ministeriön päätöksellä.

Valvontaviranomainen antaa tarvittaessa tämän lain soveltamista yhtenäistäviä teknisiä ja hallinnollisia ohjeita.

6 luku

Voimaantulo

26 §

Tämä laki tulee voimaan 29 päivänä marraskuuta 1999.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

27 §

Tällä lailla kumotaan 2 päivänä helmikuuta 1973 annettu paineastialaki (98/1973) siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen.

Paineastialain ja räjähdysvaarallisista aineista annetun lain (263/1953) nojalla 22 päivänä joulukuuta 1993 annettu aerosoliasetus (1433/1993) jää kuitenkin edelleen voimaan.

Paineastioiden suunnittelua, valmistusta, käyttöönottoa ja niihin liittyvää tarkastusta ja tarkastuslaitosta koskevia paineastialain ja sen nojalla annettuja muita säännöksiä kuin paineastia-asetuksen (549/1973) 21 c §:ää voidaan soveltaa 29 päivään toukokuuta 2002. Siltä osin kuin on kysymys puolustushallinnon toimialan painelaitteista taikka alusten painelaitteista taikka ilma-alusten tai niiden käyttölaitteistoihin kuuluvista painelaitteista, edellä tarkoitettuja säännöksiä voidaan kuitenkin soveltaa 31 päivään joulukuuta 2008. (22.12.2005/1096)

Jos muualla lainsäädännössä viitataan paineastialakiin, viittauksen katsotaan tarkoittavan viittausta painelaitelakiin.

28 §

Paineastialain nojalla annetut valvontaviranomaisen päätökset sekä tarkastuslaitoksen ja ilmoitetun tarkastuslaitoksen todistukset ja vastaavat asiakirjat jäävät sellaisinaan voimaan, jollei niiden voimassaoloaikaa ole rajoitettu tai jollei ministeriö tai valvontaviranomainen rajoita niiden voimassaoloaikaa.

29 §

Ennen tämän lain voimaantuloa käyttöön hyväksyttyjä painelaitteita saa edelleen käyttää, vaikka ne eivät täytä tässä laissa säädettyjä vaatimuksia. Valvontaviranomainen voi kuitenkin määrätä tällaisten painelaitteiden käytölle rajoituksia, jos se henkilö- tai omaisuusvahinkojen estämiseksi katsotaan tarpeelliseksi.

Laki painelaitelain muuttamisesta (24.8.2007/826) tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2008.

KAUPPA- JA TEOLLISUUSMINISTERIÖN PÄÄTÖS PAINELAITETURVALLISUUDESTA (18.10.1999/953)

Kauppa- ja teollisuusministeriö on päättänyt 27 päivänä elokuuta 1999 annetun painelaitelain (869/1999) ja 10 päivänä syyskuuta 1999 painelaitelaissa tarkoitetuista tarkastuslaitoksista annetun asetuksen (890/1999) 3 §:n nojalla:

1 luku

Yleiset säännökset

1 §

Soveltamisala

Tätä päätöstä sovelletaan seuraavien painelaitteiden rekisteröintiin, sijoitukseen, käyttöön ja niihin liittyvään tarkastukseen:

1) painelaitteet ja laitekokonaisuudet, joihin sovelletaan painelaitteista annettua kauppa- ja teollisuusministeriön päätöstä (938/1999), lukuun ottamatta mainitun päätöksen:

a) 6 §:ssä tarkoitettuja muita hyvän konepajakäytännön mukaisesti suunniteltavia ja valmistettavia painelaitteita ja laitekokonaisuuksia kuin höyry- ja kuumavesikattiloita;

b) 2 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettuja maakaasusetuksen (1058/1993) soveltamisalaan kuuluvia standardipainelaitteita;

2) painelaitteet, joihin sovelletaan yksinkertaisista painesäiliöistä annettua kauppa- ja teollisuusministeriön päätöstä (917/1999);

3) höyryn ja veden siirtoputkistot, joiden suurin sallittu käyttölämpötila on yli 120 °C.

Lisäksi tätä päätöstä sovelletaan:

1) painelaitteista annetun kauppa- ja teollisuusministeriön päätöksen ja yksinkertaisista painesäiliöistä annetun kauppa- ja teollisuusministeriön päätöksen soveltamisalan mukaisesti painelaitteiden ja laitekokonaisuuksien sellaiseen asennus-, korjaus- ja muutostyöhön, johon ei sovelleta mainittuja päätöksiä;

2) kuljetettavien painelaitteiden sijoitukseen, käyttöön ja niihin liittyvään tarkastukseen; (30.11.2007/1176)

3) alusten painelaitteisiin. (30.11.2007/1176)

2 §

Määritelmät

Tässä päätöksessä tarkoitetaan:

1) *kuljetettavalla painelaitteella* vaarallisten aineiden kuljetuksesta annetussa laissa (719/1994) tarkoitettuja astioita ja säiliöitä;

2) *höyrykattilalla* vesihöyryn tuotantoon tai lämpötilaltaan yli 100 °C olevan muun nesteen kuin veden kuumentamiseen tarkoitettua laitekokonaisuutta, johon kuuluu vähintään yksi lämmitetty painelaite, jossa on ylikuumenemisen vaara; höyrykattilaan kuuluvaksi luetaan:

a) syöttöveden sisään tulossa olevan venttiilin ja höyryn ulostulon jälkeisen venttiilin, tai näiden puuttuessa ensimmäisen poikittaisen hitsausliitoksen tai laipan otsapinnan, väliset paineenalaiset osat, mukaan lukien mainitut venttiilit, hitsausliitokset ja laipat; näitä osia ovat syöttöveden esilämmittimet sekä höyrystimet ja tulistimet yhdysputkineen;

b) muut käytössä tarpeelliset osat kuten tyhjennykseen, ulospuhallukseen ja ilmanpoistoon käytettävät osat ensimmäiseen sulkuventtiiliin asti;

c) erilliset savukaasuilla lämmitetyt syöttöveden esilämmittimet, tulistimet ja välitulistimet; sekä

d) käyttöturvallisuuteen vaikuttavat laitteet ja laitejärjestelmät;

3) *kuumavesikattilalla* veden kuumentamiseen tarkoitettua laitekokonaisuutta, johon kuuluu vähintään yksi lämmitetty painelaite, jossa on ylikuumenemisen vaara ja jossa vettä kuumennetaan yli 100 °C lämpötilaan; kuumavesikattilaan kuuluvaksi luetaan myös

2 kohdan a, b ja d alakohdassa tarkoitettua vastaavat osat, laitteet ja laitejärjestelmät mukaan lukien paisuntasäiliöt;

4) *autoklaavilla* painelaitetta, jonka sisältöä kuumennetaan ja jossa on pikalukittava pääty, seinä tai kansi toistuvaa täyttöä ja tyhjennystä varten;

5) *kattilalaitoksella* yhden tai useamman höyry- tai kuumavesikattilan ja niihin liittyvien putkistojen, painesäiliöiden, tukirakenteiden, polttoaineen ja syöttöveden syöttöjärjestelmien sekä rakennusten muodostamaa yhtenäistä kokonaisuutta;

6) *teholla* suurimmalla jatkuvalla kuormituksella höyry- tai kuumavesikattilassa nesteseen ja höyryyn aikayksikössä siirtyvää lämpöenergiaa;

7) *teholuvulla* lukua, joka saadaan yhteenlaskemalla kattilalaitoksessa käytössä olevien eri höyry- ja kuumavesikattiloiden suurimman sallitun käyttöpaineen ja tehon lukuarvojen tulot;

8) *käyttöturvallisuuteen vaikuttavilla laitteilla ja laitejärjestelmillä* turvallisen käytön kannalta tarpeellisia teknisiä kokonaisuuksia, jotka suorittavat valvonta-, säätö-, ohjaus-, suojaus- tai lukitustoimintoja;

9) *hyväksytyllä laitoksella* painelaitelaissa tarkoitetuista tarkastuslaitoksista annetun asetuksen (890/1999) mukaista hyväksyttyä laitosta, joka on hyväksytty suorittamaan tämän päätöksen mukaisia tehtäviä;

10) *omatarkastuslaitoksella* painelaitelaissa tarkoitetuista tarkastuslaitoksista annetun asetuksen mukaista omatarkastuslaitosta, joka on hyväksytty suorittamaan tämän päätöksen mukaisia tehtäviä;

11) *tarkastuslaitoksella* hyväksyttyä laitosta ja omatarkastuslaitosta.

Käsitteitä *laitekokonaisuus*, *painesäiliö (säiliö)*, *putkisto*, *siirtoputkisto*, *varolaitte*, *ryhmään 1 tai 2 kuuluva sisältö*, *suurin sallittu käyttöpaine*, *tilavuus*, *nimellissuuruus* ja *käyttäjien tarkastuslaitos* käytetään tässä päätöksessä siinä merkityksessä, mitä niistä säädetään painelaitteista annetulla kaappa- ja teollisuusministeriön päätöksellä.

2 luku

Painelaitteen rekisteröinti

3 §

Rekisteröintivelvollisuus

Painelaitteet on rekisteröitävä lukuun ottamatta seuraavia painelaitteita:

1) painelaitte, jonka suurin sallittu käyttöpaine on enintään 1 bar;

2) höyrykattila, jonka pienin sallittu nestetilavuus on enintään 100 L, kun kysymyksessä on:

a) vesiputkirakenteinen höyrykattila, jonka putkien ulkohalkaisija on enintään 38 mm ja suurin sallittu käyttöpaine enintään 16 bar sekä suurimman sallitun käyttöpaineen ja pienimmän sallitun nestetilavuuden tulo enintään 750 bar · L; paineen ja tilavuuden tuloa ei sovelleta, jos veden läpivirtaus kattilassa aikaansaadaan syöttölaitteiden avulla ja vesi suurimmalla jatkuvalla kuormituksella toimittaessa kattilan höyrystämisputkiston läpi virratessaan höyrystyy kokonaan tai suurimmaksi osaksi;

b) muu höyrykattila, jonka suurin sallittu käyttöpaine on enintään 10 bar ja suurimman sallitun käyttöpaineen ja pienimmän sallitun nestetilavuuden tulo on enintään 500 bar · L;

3) kuumavesikattila, jonka polttoaineena ei käytetä kiinteitä polttoaineita ja jonka teho on enintään 10 MW ja veden lämpötila enintään 120 °C tai teho enintään 1 MW ja veden lämpötila yli 120 °C;

4) kuumavesikattila, jonka teho on enintään 1 MW ja jossa polttoaineena käytetään kiinteitä polttoaineita;

5) vedenpuhdistukseen käytettävän otsonilaitteiston painesäiliö, jos kaikissa käyttötilanteissa painesäiliön suurimman sallitun käyttöpaineen ja kaasutilavuuden tulo on enintään 3 000 bar · L;

6) autoklaavi, jonka suurimman sallitun käyttöpaineen ja tilavuuden tulo on enintään 200 bar · L;

7) muu kuin 6 kohdassa tarkoitettu painesäiliö, jonka sisällön lämpötila on korkeampi kuin 120 °C tai joka sisältää ryhmään 1 kuuluvaa nestettä tai kaasua, jos suurimman sallitun käyttöpaineen ja sisäpuolisen tilavuuden tulo on enintään 1 000 bar · L;

8) muu kuin 6 kohdassa tarkoitettu painesäiliö, jonka sisällön lämpötila on enintään 120 °C ja:

a) joka sisältää yksinomaan ryhmään 2 kuuluvaa nestettä;

b) joka sisältää ryhmään 2 kuuluvaa kaasua tai ryhmään 2 kuuluvaa kaasua ja lisäksi ryhmään 2 kuuluvaa nestettä, jos suurimman sallitun käyttöpaineen ja sisäpuolisen tilavuuden tulo on enintään 3 000 bar · L; tai

c) jota käytetään painevesilaitoksen vettä ja ryhmään 2 kuuluvaa kaasua sisältävänä paineentasoitussäiliönä tai hydraulisen järjestelmän ryhmään 2 kuuluvaa kaasua ja hydraulineestettä sisältävänä painevaraajana, jos suurimman sallitun käyttöpaineen ja sisäpuolisen tilavuuden tulo on enintään 10 000 bar · L sekä kaikissa käyttötilanteissa käyttöpaineen ja sitä vastaavan kaasutilavuuden tulo on enintään 3 000 bar · L;

9) yksinkertainen painesäiliö, jonka suurimman sallitun käyttöpaineen ja sisäpuolisen tilavuuden tulo on enintään 3 000 bar · L;

10) pääasiassa vesihöyryä sisältävä painesäiliö, jota käytetään kuivaussylinterinä, -pöytänä tai -laattana, kiillotusvalssina taikka lämmitys- tai jäähdytyskennostona, edellyttäen, että siinä tai siihen liitetyssä putkistossa on varolaitteet suurimman sallitun käyttöpaineen ja rajoitinlaitteet lämpötilan rajoittamista varten sekä riittävän tehokas lauhteen poisto;

11) hengityslaitteen pullo;

12) jako- ja kokoojakammio, joka täyttää 7 tai 8 kohdassa säädettyt edellytykset taikka jonka suurimman sallitun käyttöpaineen ja ulkohalkaisijan neliön, tai jos kysymyksessä on putkesta valmistettu jako- tai kokoojakammio, nimellissuuruuden neliön tulo on enintään:

a) 10^6 bar · mm², jos sisällön lämpötila on korkeampi kuin 120 °C tai jos sisältönä on ryhmään 1 kuuluvaa nestettä tai kaasua;

b) $2,5 \cdot 10^6$ bar · mm², jos sisällön lämpötila on enintään 120 °C ja sisältönä on ryhmään 2 kuuluvaa kaasua tai ryhmään 2 kuuluvaa kaasua ja lisäksi ryhmään 2 kuuluvaa nestettä;

13) putkisto.

Useasta kammioista koostuva painelaite on rekisteröitävä, jos jokin sen yksittäinen kammio on 1 momentin mukaan rekisteröitävä. Jos kammiossa on useita sisältöjä, rekisteröintivelvollisuus määräytyy sen sisällön mukaan, josta seuraa rekisteröinti.

4 §

Rekisteröinti

Painelaitteen omistajan tai haltijan on ilmoitettava 3 §:n mukaan rekisteröitävä painelaite rekisteröitäväksi ensimmäisessä määräaikaistarkastuksessa. Ilmoituksessa on esitettävä valmistajaa, maahantuoja, omistajaa, haltijaa ja käytön valvojaa koskevat tiedot, valvontaviranomaiselta pyydetty rekisterinumero, painelaitetta koskevat tekniset tiedot sekä painelaitteen sijainti.

Tarkastuslaitoksen on tarkastettava ilmoitus ja täydennettävä se kyseistä ja seuraavaa tarkastusta koskevilla tiedoilla sekä toimitettava nämä tiedot valvontaviranomaiselle. Tarkastuslaitoksen on toimitettava valvontaviranomaiselle myös vastaavat tiedot määräaikaistarkastuksista, tarkastusten siirroista ja muutostarkastuksista. Jos määräaikaistarkastus on korvattu 18 tai 19 §:ssä säädettyillä toimenpiteillä, edellä tarkoitetut tiedot toimittaa rekisteröitävän painelaitteen omistaja tai haltija.

Rekisteröitävän painelaitteen omistajan tai haltijan on ilmoitettava valvontaviranomaiselle painelaitteen omistajaa, haltijaa, sijaintia ja käytön valvojaa koskevien tietojen muutokset.

Edellä tässä pykälässä tarkoitettuja valvontaviranomaisen tehtäviä hoitaa luokitetun aluksen painelaitteen osalta Merenkulkulaitoksen valtuuttamana hyväksytty luokituslaitos, joka pitää omaa painelaiterekisteriä. (30.11.2007/1176)

5 §
Painelaitekirja

Rekisteröitävän painelaitteen omistajan tai haltijan on koottava painelaitteen hyväksymiseen ja tarkastukseen liittyvät keskeiset asiakirjat yhtenäiseen muotoon painelaitekirjaksi.

3 luku
Painelaitteen sijoitus

6 §
Sijoituksen turvallisuus

Painelaite on sijoitettava sekä sitä ympäröivät tilat ja rakenteet suunniteltava ja toteutettava niin, että vaurio- tai käyttöhäiriötilanteessa tapahtuva sisällön purkautuminen aiheuttaa mahdollisimman vähän vaaraa. Sijoituksen tulee lisäksi olla sellaisen, että painelaitetta voidaan asianmukaisesti käyttää, tarkastaa ja pitää kunnossa.

7 §
Sijoitussuunnitelman tarkastus

Painelaitteen omistajan tai haltijan on laadittava sijoitussuunnitelma seuraaville painelaitteille:

- 1) rekisteröitävä höyry- tai kuumavesikattila;
- 2) autoklaavi, jonka suurimman sallitun käyttöpaineen ja tilavuuden tulo on yli 1 000 bar · L;
- 3) höyryn tai veden siirtoputkisto, jonka suurin sallittu käyttölämpötila on yli 120 °C ja jonka nimellissuuruus on yli DN 100 sekä suurimman sallitun käyttöpaineen ja nimellissuuruuden neliön tulo on yli 10⁵ bar · mm²;
- 4) muu painelaite, joka sijoitetaan käyttökohteeseensa sisätiloihin, yleisötiloihin tai yleisen kulkuväylän välittömään läheisyyteen, lukuun ottamatta:
 - a) painesäiliötä, jonka suurimman sallitun käyttöpaineen ja tilavuuden tulo on enintään 10 000 bar · L;
 - b) painelaitetta, jonka sijoituksen painelaitelain (869/1999) mukaisuuden turvatekniikan keskus on suunnitelman perusteella tarkastanut kemikaalilain (744/1989) tai räjähdysvaarallisista aineista annetun lain (263/1953) nojalla annettavan luvan käsittelyn yhteydessä;
 - c) kuljetettavaa painelaitetta, jonka tai joiden yhteenkytketyn yhdistelmän tilavuus on enintään 450 L;
 - d) putkistoa, jonka sisältö kuuluu ryhmään 2 tai jonka nimellissuuruus on enintään DN 50.

Painelaitetta ei saa asentaa paikalleen ennen kuin tarkastuslaitos on tarkastanut sijoitussuunnitelman.

Sijoitussuunnitelman tarkastuksessa on todettava, onko sijoitus tehty 6 §:ssä säädetyllä tavalla. Siirrettävän painelaitteen sijoitussuunnitelmassa tulee olla yleiset periaatteet, joita noudatetaan painelaitetta eri kohteisiin sijoitettaessa.

8 §
Upotustarkastus

Maalla osittain tai kokonaan peitettävää rekisteröitävää painesäiliötä ei saa peittää ennen kuin tarkastuslaitos on tehnyt painesäiliölle ja siihen liitetyle putkistolle upotustarkastuksen. Tämän päätöksen mukaista upotustarkastusta ei tarvitse tehdä, jos painesäiliöön sovelletaan kauppa- ja teollisuusministeriön nestekaasuasetuksen soveltamisesta antamaa päätöstä (344/1997).

Upotustarkastuksessa on todettava, onko painesäiliö ja siihen liitetty putkisto riittävästi suojattu, vaarantaako maaperän epätasaisuus tai liikkeet painelaitteen turvallisuutta ja onko käytettävä maa-aines peittämiseen sopivaa.

4 luku

Painelaitteen tarkastukset

9 §

Tarkastusvelvollisuudet

Rekisteröitävän painelaitteen omistajan tai haltijan on huolehdittava, että painelaitteelle tehdään käyttöönnoton yhteydessä 11 §:ssä säädetty ensimmäinen määräaikaistarkastus sekä 13–15 §:ssä säädetty määräaikaistarkastukset tai että määräaikaistarkastukset korvataan 18 tai 19 §:ssä säädetyn mukaisesti.

Edellä 1 momentissa säädettyä ei sovelleta käytöstä poistettuun painelaitteeseen, jonka käytöstä poistamisesta on ilmoitettu valvontaviranomaiselle.

Painelaitteen omistajan tai haltijan on huolehdittava, että tarkastuslaitos tekee painelaitteelle tarvittaessa 16 tai 17 §:ssä säädetyn muutostarkastuksen.

Aluksen painelaitteen tarkastus voidaan suorittaa aluksen katsastuksista annetussa asetuksessa (1123/1999) säädettyä aluksen katsastusaikana. (30.11.2007/1176)

10 §

Putkiston määräaikaistarkastus

Rekisteröitävään painelaitteeseen liittyvä putkisto on tarkastettava painelaitteen määräaikaistarkastuksen yhteydessä, jos putkisto on suunniteltu materiaalin virumis- tai väsymislujuuden perusteella tai putkiston sisältö kuuluu ryhmään 1. Rakenneaineen virumislujuuden perusteella mitoitettu putkistosta on tarkastettava erityisesti käyttötuntimäärät, paine- ja lämpötilatiedot sekä tarvittaessa virumisaste.

11 §

Ensimmäinen määräaikaistarkastus

Painelaitteen ensimmäisessä määräaikaistarkastuksessa on:

- 1) noudatettava soveltuvin osin, mitä rekisteröinnistä 4 §:ssä säädetään;
- 2) vahvistettava painelaitteen käyttöarvot;
- 3) määrättävä seuraavan määräaikaistarkastuksen laji ja ajankohta;
- 4) merkittävä painelaitteeseen tai sen kilpeen painelaitteen rekisterinumero sekä seuraavan määräaikaistarkastuksen kuukausi ja vuosi;
- 5) tarkastettava, että
 - a) painelaitteen merkinnät sekä käyttöohjeet ja muut asiakirjat ovat asianmukaiset;
 - b) painelaitteen sijoitus on 6 §:ssä säädetyn mukainen;
 - c) painelaitetta voidaan turvallisesti käyttää ja se voi toimia turvallisesti siinä järjestelmässä, johon se on liitetty;
 - d) käytön valvojalla on riittävä pätevyys ja asiantuntemus;
 - e) painelaitteessa on riittävät käyttöturvallisuuteen vaikuttavat laitteet ja laitejärjestelmät, ja että ne toimivat asianmukaisesti; samalla on arvioitava mahdollisen elektronisen tai ohjelmoitavan, suojaus- ja lukitustoiminnot sisältävän automaatiojärjestelmän ja sen laitokohtaisen toteutuksen asianmukaisuus ellei arviointi ole sisältynyt vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyyn.

Ulkoilman lämpötilassa käytettävästä painelaitteesta on tarkastettava 1 momentissa säädetyn lisäksi, kuinka huolehditaan painelaitteen käyttölämpötilan pysymisestä käytön aikana painelaitteelle sallituissa lämpötilarajoissa.

Kattilalaitoksen osalta on 1 momentissa säädetyn lisäksi tarkastettava, että

- 1) kattilalaitoksen yleiset järjestelyt ovat sellaiset, että kattilan turvalliseen käyttöön on asianmukaiset edellytykset;
- 2) 20 §:ssä säädetty vaaran arviointi on tehty asianmukaisesti;

3) höyry- ja kuumavesikattilan varustelu ja käytön valvonta täyttävät 26–28 §:ssä säädetty vaatimukset;

4) käyttöhäiriötilanteissa laitteisto ohjautuu tai on ohjattavissa turvalliseen tilaan;

5) käyttöhäiriötilanteissa muodostuva paineenpurkaus aiheuttaa mahdollisimman vähän vahinkoa.

12 §

Seuraavat määräaikaistarkastukset

Määräaikaistarkastuksessa on määrättävä seuraavan määräaikaistarkastuksen laji ja ajankohta. Painelaitteeseen on merkittävä seuraavan määräaikaistarkastuksen kuukausi ja vuosi.

Tarkastuslaitos voi omistajan tai haltijan pyynnöstä siirtää tarkastuksen ajankohtaa. Ajankohtaa voidaan siirtää enintään 13 kuukaudella. Siirto ei vaikuta seuraavien tarkastusajankohtien määräytymiseen.

Tarkastuslaitoksen on lyhennettävä määräaikaistarkastusten aikaväliä tai se voi painelaitteen omistajan tai haltijan pyynnöstä pidentää sitä, jos painelaitteen kunto sekä käyttöolosuhteet, hoito, valmistajan ohjeet tai tarkastustulokset sitä edellyttävät tai sen sallivat. Sisäpuolisten tarkastusten ja painekokeiden aikaväliä saa pidentää enintään kaksinkertaiseksi. Käyttötarkastusten aikaväliä saa pidentää enintään yhdellä vuodella.

13 §

Käyttötarkastus

Painelaitteen käyttötarkastuksessa on tarkastettava, että

1) painelaitteessa on riittävät käyttöturvallisuuteen vaikuttavat laitteet ja laitejärjestelmät ja että ne toimivat asianmukaisesti;

2) käytön valvojalla on riittävä pätevyys;

3) painelaitteen, sen varusteiden, eristeiden, sääsuojiin ja muiden ulkoisten rakenteiden kunto on asianmukainen;

4) painelaite voi toimia turvallisesti siinä järjestelmässä, johon se on liitetty;

5) kattilalaitoksen osalta 20 §:ssä säädetyn mukaisesti tehtävä vaaran arviointi on ajan tasalla ja jaksottaiselle käytön valvonnalle 28 §:ssä säädetty vaatimukset täyttyvät.

Tarkastuslaitokselle on käyttötarkastuksen yhteydessä esitettävä selvitys edellisen käyttötarkastuksen jälkeen tehdyistä korjaustoista.

Käyttötarkastusten aikavälit saavat olla enintään:

1) kaksi vuotta:

a) höyry- ja kuumavesikattilalle;

b) autoklaaville;

c) paineella tyhjennettävälle kuljetussäiliölle, joka on paineellinen vain tyhjennettäessä;

d) lujitemuoviselle säiliölle;

e) kalkki- ja sementtituotteiden karkaisuun käytetylle painesäiliölle;

2) neljä vuotta muulle painelaitteelle.

14 §

Sisäpuolinen tarkastus

Painelaitteen sisäpuolisessa tarkastuksessa on tarkastettava, että painelaitteessa ja sen varusteissa ei ole vikoja tai ominaisuuksia, jotka vaarantavat painelaitteen turvallisen käytön. Painelaitteeseen liittyvän putkiston tarkastukset voidaan korvata 18 §:n mukaisesti seurannalla, josta ei kuitenkaan tarvitse ilmoittaa valvontaviranomaiselle.

Sisäpuolisten tarkastusten aikavälit saavat olla enintään:

1) kaksi vuotta:

a) lujitemuoviselle säiliölle;

b) kalkki- ja sementtituotteiden karkaisuun käytetylle painesäiliölle;

2) kahdeksan vuotta painesäiliölle, jonka sisältö ei syövytä eikä muutenkaan vaikuta haitallisesti painelaitteen seinämään, edellyttäen että painelaitteen omistaja tai haltija ja tarvittaessa valmistaja vakuuttavat mainitun haitattomuuden;

3) neljä vuotta muulle painelaitteelle.

15 §

Määräaikainen painekoe

Painelaitteen painekokeessa on todettava, ovatko painelaitteen paineenalaiset seinämät koepaineessa tiiviit ja esiintyykö rakenteessa turvallisuutta vaarantavia muodonmuutoksia. Kokeen tekemisessä on otettava huomioon painelaitteen valmistajan mahdollinen ohje.

Painekoe on tehtävä nesteellä. Koe voidaan kuitenkin tehdä kaasulla, jos nesteellä tehty painekoe ei rakenteellisista syistä ole kohtuudella mahdollinen tai painelaitteessa ei voida sallia pieniäkään nestemääriä. Koe on tehtävä noudattaen tarpeellista varovaisuutta.

Nestepainekoe on tehtävä vähintään paineella, joka on 1,3 kertaa suurin sallittu käyttöpaine ja kaasupainekoe paineella, joka on 1,1 kertaa suurin sallittu käyttöpaine. Jos erityiset syyt vaativat, tarkastuslaitos voi hyväksyä käytettäväksi muun koepaineen.

Painekoe on tehtävä joka toisen sisäpuolisen tarkastuksen yhteydessä. Koetta ei tarvitse kuitenkaan tehdä painesäiliölle ja putkistolle, joiden sisäpuolisessa tarkastuksessa on voitu riittävästi varmistua rakenteen eheydestä ja lujuudesta. Kokeen poisjättämisen perustelut on esitettävä tarkastuspöytäkirjassa ja kokeen poisjättäminen on arvioitava uudestaan jokaisessa seuraavassa sisäpuolisessa tarkastuksessa.

16 §

Muutostarkastus

Muutostarkastus tehdään tarkastuslaitoksen arvioiman tarpeen mukaan ennen uutta käyttöönottoa:

- 1) painelaitteelle,
 - a) joka on saattanut vahingoittua;
 - b) jonka käyttöturvallisuuteen vaikuttavia laitteita tai laitejärjestelmiä on merkittävästi muutettu; tai
 - c) jonka käyttötarkoitusta tai sallittuja käyttöarvoja on tarkoitus muuttaa;
- 2) rekisteröitävälle painelaitteelle,
 - a) joka on asennettu uuteen paikkaan;
 - b) joka on siirretty tai jota on muutettu siten, että hyväksyttyä sijoitussuunnitelmaa ei voida noudattaa; tai
 - c) joka on ollut valvontaviranomaiselle ilmoitettuna poissa käytöstä yli vuoden ja otetaan uudelleen käyttöön.

Muutostarkastus on tehtävä 1 momentissa säädetyn lisäksi myös rekisteröitävälle höyry- ja kuumavesikattilalle, joka on tarkoitus siirtää 28 §:ssä säädettyyn jaksottaiseen käytön valvontaan.

Painelaitteen muutostarkastuksessa on tarkastettava, että muutos on tehty asianmukaisesti. Lisäksi muutostarkastukseen noudatetaan soveltuvin osin 11 §:ssä säädettyä.

17 §

Muut muutostarkastukset

Edellä 16 §:ssä säädetyn lisäksi muutostarkastus on tehtävä ennen käyttöönottoa:

- 1) painelaitteelle, joka on tuotu maahan Euroopan talousalueeseen kuuluvasta valtiosta ja valmistettu ennen vaatimusta painelaitteen CE-merkinnästä;
- 2) painelaitteelle, joka on käyttäjien tarkastuslaitoksen tai omatarkastuslaitoksen varmentama säännösten mukaiseksi ja jota aiotaan käyttää muualla kuin laitoksessa, jonka toimintaa harjoittavaan ryhmään käyttäjien tarkastuslaitos tai omatarkastuslaitos kuuluu.

Edellä 1 momentissa tarkoitettussa muutostarkastuksessa on arvioitava painelaitetta koskevien asiakirjojen avulla ja painelaitetta tutkimalla, että painelaite vastaa kunnoltaan ja muulta turvallisuustasoltaan painelaitteista annetun kauppa- ja teollisuusministeriön päätöksen liitteessä I säädettyjä olennaisia turvallisuusvaatimuksia. Lisäksi muutostarkastukseen noudatetaan soveltuvin osin 11 §:ssä säädettyä.

18 §

Tarkastusten korvaaminen painelaitteen seurannalla

Määräaikaistarkastukset voidaan osittain tai kokonaan korvata rekisteröitävän painelaitteen omistajan tai haltijan hyväksytyn laitoksen kanssa sopimalla painelaitteen seurannalla, jos painelaitteiden turvallisuudesta voidaan seurannan avulla varmistua. Seurannasta on tehtävä kirjallinen suunnitelma. Omistajan tai haltijan on ilmoitettava valvontaviranomaiselle sovitusta seurannasta sekä seurantaan kuuluvien painelaitteiden rekisterinumerot. Määräaikaistarkastuksiin on palattava, jos omistaja, haltija, hyväksytty laitos tai valvontaviranomainen katsoo, ettei vaadittua turvallisuutta saavuteta painelaitteen seurannalla.

Edellä 1 momentissa tarkoitetulla seurannalla voidaan korvata seuraavia tarkastuksia:

- 1) muurauksella tai massauksella sisäpuolelta suojatun painelaitteen sisäpuoliset tarkastukset ja painekokeet;
- 2) kylmälaitoksen painelaitteen sisäpuoliset tarkastukset ja painekokeet;
- 3) muut 10, 14 ja 15 §:ssä säädettyt tarkastukset, jotka eivät ole rakenteellisista syistä kohtuudella mahdollisia.

19 §

Tarkastusten korvaaminen kunnonvalvontajärjestelmällä

Edellä 10 ja 13–15 §:ssä säädettyt tarkastukset voidaan korvata hyväksytyn laitoksen tarkastuskohdetta varten vahvistamalla kunnonvalvontajärjestelmällä, jos se vaikutukseltaan vastaa määräaikaistarkastusta.

Kunnonvalvontajärjestelmä on laadittava kirjallisesti. Määräaikaistarkastukset korvaavien toimenpiteiden määrissä, sisällössä ja ajankohdissa on otettava huomioon tarkastuskohteen riskeistä, käytöstä ja tarkastuksista saadut tiedot. Toimintaan osallistuvien henkilöiden tehtävät ja pätevyysvaatimukset sekä toiminnan edellyttämien mittalaitteiden kunnossapito on määriteltävä. Painelaitteen omistajan tai haltijan on jatkuvasti kehitettävä kunnonvalvontajärjestelmää painelaitteen käytöstä ja tarkastuksesta saatujen tietojen avulla.

Painelaitteen omistajan tai haltijan on ilmoitettava kunnonvalvontajärjestelmään kuuluvat rekisteröitävät painelaitteet ja niitä koskeva tarkastus- ja seurantaohjelma valvontaviranomaiselle, joka voi asettaa ehtoja järjestelmän tai ohjelman toteutukselle. Edellä 10 ja 13–15 §:ssä säädettyihin tarkastuksiin on palattava, jos omistaja, haltija, hyväksytty laitos tai valvontaviranomainen katsoo, ettei vaadittua turvallisuutta saavuteta vahvistetulla kunnonvalvontajärjestelmällä.

20 §

Vaaran arviointi ja hallinta

Painelaitelain 10 §:ssä tarkoitettu vaaran arviointi on tehtävä kattilalaitoksessa:

- 1) jossa on rekisteröitävä höyrykattila, jonka teho on yli 6 MW, tai rekisteröitävä kuumavesikattila, jonka teho on yli 15 MW; tai
- 2) joka sijoitetaan maan alle.

Vaaran arvioinnista on käytävä ilmi:

- 1) kattilalaitoksen käyttöön liittyvät vaaratilanteet ja olosuhteet, joissa onnettomuus on mahdollinen;
- 2) kattilalaitoksen käyttötekniikasta, esimerkiksi erilaisista käyttötavoista, aiheutuvat vaaratilanteet;
- 3) kuvaus tyypillisistä ja suurimmista mahdollisista vaaratilanteista sekä niihin johtavista käyttövirheistä, virhetoiminnoista, laitteiden vikaantumista ja vaurioista ja muista syistä.

Vaaran arvioinnissa tunnistettuihin vaaratilanteisiin on varauduttava ja selvitettävä niistä vaaran arvioinnissa 1 momentissa säädetyn lisäksi vähintään:

- 1) miten vaaratilanteiden ehkäisemiseen on varauduttu kattilalaitoksen normaalikäytön ja korjaus- ja huoltotöiden sekä erilaisten häiriötilanteiden yhteydessä;
- 2) millaisiin toimenpiteisiin tehtyjen selvitysten johdosta on ryhdytty;

3) millaisia suojausjärjestelmiä tunnistettujen vaarojen estämiseksi tai niiden seuraamusten pienentämiseksi on tarkoitus käyttää, mitä järjestelmien toiminnoilta ja luotettavuudelta vaaditaan ja miten näiden vaatimusten täyttyminen on varmistettu.

21 §

Välitön vaara sekä viat ja puutteet

Jos tarkastuslaitos tarkastuksen yhteydessä havaitsee, että painelaitteen käyttö aiheuttaa välittömän vaaran, tarkastuslaitoksen on kehotettava käytön valvojaa tai omistajan tai haltijan edustajaa ryhtymään heti toimenpiteisiin vaaran poistamiseksi ja ilmoitettava asiasta kirjallisesti painelaitteen omistajalle tai haltijalle. Tarkastuslaitoksen on lähetettävä ilmoituksesta jäljennös valvontaviranomaiselle ja käytön valvojalle.

Jos tarkastuksessa todetaan painelaitteessa vikoja tai puutteita, jotka vähentävät painelaitteen käytön turvallisuutta, tarkastuslaitoksen on ilmoitettava käytön valvojalle tai omistajan tai haltijan edustajalle, ettei painelaitteen käyttö ole turvallista. Pinelaitteen omistajan tai haltijan on pyydyttävä korjaavien toimenpiteiden jälkeen tarkastuslaitokselta muutostarkastus 16 §:n mukaisesti.

Jos tarkastuslaitos pitää painelaitteen puutteita vakavina, mutta ei katso tarpeelliseksi ryhtyä 1 tai 2 momentissa tarkoitettuihin toimenpiteisiin, on pöytäkirjaan kirjattava puutteet ja sovittava puutteiden poistamisen tai käytön lopettamisen määräajasta. Tarkastuslaitoksen on valvottava, että sovitut toimet toteutetaan.

Valvontaviranomainen voi määrätä ylimääräisiä tarkastuksia painelaitteille, joiden turvallisuuden varmistamiseen on erityistä syytä.

5 luku

Pinelaitteen käyttö

22 §

Omistajan ja haltijan tehtävät

Pinelaitteen omistajan tai haltijan on painelaitelain 10 §:ssä säädettyjen velvollisuuksien täyttämiseksi huolehdittava erityisesti, että rekisteröitävän painelaitteen osalta:

- 1) käytön valvoja saa tietoonsa kaikki painelaitteen käyttöön ja kuntoon liittyvät seikat;
- 2) tarvittaessa nimetään yksi tai useampi käytön varavalvoja, joka toimii käytön valvojana, kun varsinainen käytön valvoja on estynyt hoitamasta tehtäviään;
- 3) painelaitetta käyttää ammattitaitoinen, tehtäviinsä perehdytetty henkilökunta;
- 4) määräaikaistarkastukset voidaan tehdä säädettyinä ajankohtina tai että 18 ja 19 §:ssä säädetty menettelyt toimivat tarkoitetulla tavalla;
- 5) painelaitteen omistajan tai haltijan vaihdoksen yhteydessä valvontaviranomaiselle ilmoitetaan uuden omistajan tai haltijan yhteystiedot;
- 6) kattilalaitokselle tehdään vaaran arviointi ja varaudutaan vaaratilanteisiin 20 §:ssä säädetyn mukaisesti.

Rekisteröitävän painelaitteen omistajan tai haltijan on säilytettävä painelaitetta koskevat tarkastus- ja muut asiakirjat kunnes painelaite ilmoitetaan valvontaviranomaiselle rekisteristä poistetuksi. Pinelaitteen luovutuksen yhteydessä asiakirjat on luovutettava uudelle omistajalle tai haltijalle.

23 §

Käytön valvojan tehtävät

Käytön valvojan tehtävänä on:

- 1) henkilökohtaisesti valvoa painelaitteen käyttöä ja kuntoa sekä huolehtia tarpeellisesta käyttökirjanpidosta;
- 2) pitää painelaitteen omistaja tai haltija tietoisena olennaisista painelaitteen käyttöön ja kuntoon liittyvistä seikoista;

3) varmistua siitä, että painelaitetta käyttävä henkilökunta tuntee painelaitteen toiminnan, käyttöohjeet, turvallisuussäännökset sekä varmistus- ja hälytyslaitteiden toiminnan, käytön ja kokeilut.

24 § *Pätevyyskirjat*

Sellaisessa kattilalaitoksessa, jossa on yksi tai useampi rekisteröitävä höyry- tai kuumavesikattila ja niiden yhteenlaskettu teho on yli 1 MW tai niistä yhdenkin suurin sallittu käyttöpaine yli 10 bar, käytön valvojalla tulee olla painelaitelain 10 §:ssä säädetyn asian-
tuntemuksen lisäksi kattilalaitosten käytön valvojien pätevyyskirjoista annetun asetuksen (891/1999) mukainen pätevyys seuraavasti:

- 1) ylikonemestarinkirja, jos teholuku on yli 5 000 bar · MW;
- 2) konemestarinkirja, jos teholuku on enintään 5 000 bar · MW;
- 3) alikonemestarinkirja, jos suurin sallittu käyttöpaine on enintään 40 bar ja teholuku on enintään 500 bar · MW;
- 4) A-koneenhoitajankirja, jos suurin sallittu käyttöpaine on enintään 25 bar ja teholuku on enintään 100 bar · MW;
- 5) B-koneenhoitajankirja, jos suurin sallittu käyttöpaine on enintään 16 bar ja teholuku on enintään 40 bar · MW.

Jos kattilalaitoksessa on yksinomaan kuumavesikattiloita, voidaan käytön valvojaksi nimetä henkilö, jolla on luokkaa alempi pätevyys kuin 1 momentissa säädetään.

Jos kattilalaitoksessa on sekä höyry- että kuumavesikattiloita, määräytyvät pätevyysvaatimukset 1 ja 2 momentin perusteella korkeampaa pätevyyttä edellyttävän vaihtoehdon mukaan laskemalla teholutut ja suurimmat sallitut käyttöpaineet erikseen höyrykattiloiden ja kuumavesikattiloiden ryhmille.

Käytön varavalvojaksi kattilalaitokseen voidaan myös nimetä henkilö, jolla on luokkaa alempi pätevyys kuin 1—3 momentissa säädetään.

25 § *Muut pätevyysvaihtoehdot*

Käytön valvojaksi voidaan 24 §:ssä säädetystä poiketen nimetä myös henkilö, jolla on seuraava koulutus ja kokemus:

- 1) tutkinto teknillisessä korkeakoulussa, teknillisen alan ammattikorkeakoulussa tai insinööritutkinto teknillisessä oppilaitoksessa;
- 2) arvosana höyry- ja kuumavesikattiloiden suunnittelua, rakentamista ja hoitoa koskevissa oppiaineissa;
- 3) vähintään kahden vuoden kokemus vastaavan pätevyysluokan kattilalaitoksen käyt-
tö- ja kunnossapitotehtävissä.

Jos 1 momentissa tarkoitetut pätevyysvaatimukset muuten täyttävä henkilö on toiminut vähintään vuoden ajan höyry- tai kuumavesikattiloiden suunnittelu- ja valmistustehtävissä tai tarkastustehtävissä, riittää kuitenkin vuoden kokemus 1 momentin 3 kohdassa tarkoitetuissa tehtävissä.

25 a § (30.11.2007/1176) *Muut pätevyysvaihtoehdot aluksilla*

Aluksen painelaitteen käytön valvojan pätevyydestä säädetään erikseen, kun kysymys on painelaitelain 2 §:n 6 kohdassa tarkoitetusta painelaitteesta, joka on asennettu aluksen miehityksestä, laivaväen pätevyydestä ja vahdinpidosta annetun asetuksen (1256/1997) 1 luvun 1 §:ssä tarkoitettuun alukseen.

Rekisteröimättömien alusten sekä rekisteröityjen proomujen painelaitteen käytön valvojien pätevyydestä on kuitenkin voimassa, mitä tässä asetuksessa säädetään.

26 §

Kattilalaitoksen käytön valvonta

Kattilalaitoksen rekisteröitäviä höyry- ja kuumavesikattiloita on valvottava käytön aikana joko jatkuvasti 27 §:ssä tai jaksottaisesti 28 §:ssä tarkoitetulla tavalla.

27 §

Jatkuva käytön valvonta

Jatkuvassa käytön valvonnassa:

1) käyttäjän on seurattava jatkuvasti kattilalaitoksen turvallisuuden kannalta olennaisia käyttötietoja laitoksessa tai laitoksen ulkopuolella sijaitsevalla ohjauspaikalla; jos ohjauspaikka sijaitsee kattilalaitoksen ulkopuolella, käyttäjällä tulee olla sieltä esteetön pääsy kattilalaitokseen välittömästi tai kaikissa olosuhteissa enintään viidessä minuutissa;

2) ohjauspaikan laitteistolla on voitava valvoa ja ohjata turvallisuuden kannalta keskeisiä käyttösuureita;

3) ohjauspaikan laitteistolla on voitava ohjata kattila turvalliseen tilaan.

28 §

Jaksottainen käytön valvonta

Jaksottaisesti voidaan valvoa:

1) höyrykattilaa, jonka teho on enintään 20 MW ja jossa käytetään kiinteää polttoainetta tai jossa tulipesään varautunut energiamäärä voi vahingoittaa kattilaa toimintahäiriön aikana;

2) muuta höyrykattilaa, jonka teho on enintään 40 MW;

3) 3 momentissa tarkoitettua höyrykattilaa;

4) kuumavesikattilaa, jonka teho on enintään 120 MW.

Jaksottaisessa käytön valvonnassa:

1) käyttäjän ei tarvitse olla jatkuvasti kattilalaitoksessa tai ohjauspaikalla, mutta käyttäjän on saatava viivytyksettä tieto hälytyksestä ryhtyäkseen tarvittaviin toimenpiteisiin;

2) käyttäjän tulee olla kattilalaitoksessa kattilan kylmäkäynnistyksessä;

3) kattilassa tulee olla jaksottaiseen valvontaan tarvittavat varmistetut varojärjestelmät, jotka luotettavasti, itsetoimisesti ja turvallisesti estävät sallittujen käyttö- tai raja-arvojen ylittymisen tai alittumisen ja tarvittaessa itsetoimisesti ohjaavat kattilan turvalliseen tilaan;

4) kattilalaitokseen on tehtävä säännöllisesti valvontakäyntejä; valvontakäyntien aikaväli on määriteltävä ottaen huomioon laitoksen käyttö- ja valvontajärjestelyt ja vaaran arviointi eikä aikaväli saa ylittää 84 tuntia.

Edellä 2 momentin 1 kohdassa säädetyistä poiketen käyttäjän tulee olla jatkuvasti ohjauspaikalla ja valvontakäyntien aikaväli saa olla enintään 24 tuntia, jos kysymyksessä on:

1) höyrykattila, jonka teho on yli 20 MW mutta enintään 40 MW ja jossa käytetään kiinteää polttoainetta tai jossa tulipesään varautunut energiamäärä voi vahingoittaa kattilaa toimintahäiriön aikana;

2) muu höyrykattila, jonka teho on yli 40 MW mutta enintään 60 MW.

Edellä 3 momentissa tarkoitetun ohjauspaikan laitteistolla on voitava valvoa ja ohjata turvallisuuden kannalta keskeisiä käyttöarvoja sekä ohjata kattila turvalliseen tilaan.

28 a § (30.11.2007/1176)

Aluksen painelaitteen erityisvaatimukset

Aluksen höyrykattila ja höyrynkehitin on varustettava vähintään kahdella varoventtiilillä. Valvontaviranomainen voi kuitenkin sallia käytettäväksi vain yhtä varoventtiiliä pienitehoisissa kattiloissa ja höyrynkehittimissä, jos riittävä suojaus liiallista painetta vastaan voidaan varmistaa. Jokaisen yksittäisen varoventtiilin kapasiteetin on oltava riittävä suojaamaan höyrykattila tai höyrynkehitin liialliselta paineelta. Höyrykattila on lisäksi varustettava tyhjösuojaalla.

Aluksessa ilman jatkuva valvontaa käytettävä öljy- tai kaasulämmitteinen kattila on varustettava turvavarustuksella, joka sulkee polttoainesyötön ja antaa hälytyksen alhaisen vesipinnan, ilmansyöttöhäiriön tai liekkihäiriön ilmaantuessa.

Höyrynehtylaitteisto, jonka höyrynsyöttö on tärkeä aluksen turvallisuudelle tai joka voisi aiheuttaa vaaraa, jos sen syöttövesijärjestelmään tulisi häiriö, on varustettava vähintään kahdella erillisellä syöttövesijärjestelmällä sekä vesipumpuilla, kuitenkin näille syöttövesijärjestelmille hyväksytään yhteinen läpivienti höyryrumpuun. Jos pumpun rakenne ei kestä paineen nousua yli suunnitellun paineen, on pumppupesään tai putkeen ennen ensimmäistä sulkuventtiiliä asennettava varolaite.

Jokainen aluksen turvallisuuden kannalta tärkeä höyrykattila, joka on suunniteltu sisältämään määrätyn määrän vettä, on varustettava vähintään kahdella vedenpinnan näyttölaitteella, joista vähintään yksi on suoraan luettavissa oleva mittalas. Näyttölaitteiden asennuksessa tulee ottaa huomioon aluksen liikkeit.

Aluksen höyrykattilan päähöyryventtiili on kaikissa tilanteissa pystyttävä sulkemaan kattilan sijaintipaikan ulkopuolelta.

6 luku

Kuljetettavia painelaitteita ja niiden kaltaisia painelaitteita koskevat erityissäännökset

29 §

Kuljetettavien painelaitteiden kaltaiset painelaitteet

Rakenteeltaan ja käytöltään kuljetettavien painelaitteiden kaltaisten painelaitteiden, kuten käsisammuttimien sekä hengityslaitteiden pullojen täyttöön, tyhjennykseen ja muuhun käyttöön sovelletaan tässä luvussa kuljetettavista painelaitteista säädettyä. Kyseisten painelaitteiden määräaikaisiin tarkastuksiin ja niiden aikaväleihin sekä merkintöihin sovelletaan vaarallisten aineiden kuljetuksesta annettuja säännöksiä.

30 §

Täyttö

Kuljetettava painelaite on täytettävä 31 §:ssä tarkoitetussa täyttölaitoksessa lukuun ottamatta tilavuudeltaan enintään 450 L olevan kuljetettavan painelaitteen täyttöä toisesta tilavuudeltaan enintään 450 L olevasta kuljetettavasta painelaitteesta.

Edellä 1 momentista poiketen tilavuudeltaan enintään 15 L olevan kuljetettavan painelaitteen saa täyttää 32 §:ssä tarkoitetussa täyttöpaikassa.

Ennen täyttöä on varmistettava, että kuljetettava painelaite varusteineen on käyttökunnossa ja tarkastettu siten kuin siitä erikseen säädetään. Kuljetettavan painelaitteen saa täyttää ainoastaan aineella, jota varten se on hyväksytty ja merkitty. Mahdollisuus painelaitteen ylitäyttöön tulee olla luotettavasti estetty.

31 §

Täyttölaitos

Täyttölaitoksen omistajan tai haltijan on huolehdittava siitä, että laitos sijoitetaan ja rakennetaan ja työskentely siellä järjestetään niin, ettei täyttö vaaranna kenenkään terveyttä, turvallisuutta tai omaisuutta. Täyttölaitoksen palveluksessa tulee olla pätevää henkilöstöä, jolla on riittävä asiantuntemus kuljetettavien painelaitteiden täytöstä ja rakenteesta. Lisäksi täyttölaitoksen rakenteiden ja varustelun tulee olla sellainen, että täyttö ja siihen liittyvät toiminnot voivat tapahtua asianmukaisella tarkkuudella.

Täyttölaitoksen omistajan tai haltijan on laadittava täyttölaitoksen perustamissuunnitelma ja pyydettävä tarkastuslaitosta tarkastamaan ennen rakennustöiden aloittamista, että 1 momentissa säädetty on asianmukaisesti otettu huomioon suunnitelmassa. Perustamissuunnitelmaa ja sen tarkastusta ei kuitenkaan tarvita, jos täyttölaitoksella on kyseisen aineen täyttöä koskeva turvatekniikan keskuksen kemikaalilain tai räjähdysvaarallisuudesta aineista annetun lain nojalla antama lupa tai täyttölaitoksesta on tehty mainittujen laki-

en mukainen ilmoitus. Perustamissuunnitelmaa ei myöskään tarvita juomien täyttölaitokselle.

Täyttölaitoksen saa ottaa käyttöön, kun tarkastuslaitos on käyttöönottotarkastuksessa todennut, että täyttölaitos on teknisesti käyttövalmis ja täyttää 1 momentissa säädetyt edellytykset. Täyttölaitoksen omistajan tai haltijan on pyydettävä tarkastuslaitosta tarkastamaan vähintään kolmen vuoden välein, että täyttölaitos täyttää 1 momentissa ja 33 §:ssä säädetyt edellytykset. Lisäksi tarkastusta on pyydettävä, jos olosuhteet olennaisesti muuttuvat. Käyttöönottotarkastuksen jälkeistä tarkastusta ei tarvita, jos turvatekniikan keskus tekee täyttölaitoksella kyseisen aineen täyttöön liittyen kemikaalilain tai räjähdysvaarallisista aineista annetun lain nojalla määräaikaista tarkastuksia.

32 § *Täyttöpaikka*

Edellä 30 §:n 2 momentissa tarkoitettujen kuljetettavien painelaitteiden täyttämiseen käytettävän laitteiston omistajan tai haltijan on pyydettävä tarkastuslaitosta arvioimaan täyttöpaikka ennen laitteiston käyttöönottoa ja sen jälkeen vähintään kuuden vuoden välein. Tarkastuslaitoksen on arvioitava, voidaanko täyttöpaikan laitteistolla täyttää painelaitteet oikein ja turvallisesti ja onko täyttäjää pätevä.

33 § *Täyttöluettelo*

Täyttölaitoksessa on pidettävä täytetyistä kuljetettavista painelaitteista luetteloa, johon merkitään täyttöaine, täyttöpäiväys ja täyttäjän tunnus sekä valmistusnumero tai omistajan tai haltijan käyttämä numero. Tilavuudeltaan yli 450 L olevista kuljetettavista painelaitteista merkitään lisäksi painelaitteen omistajan tai haltijan nimi sekä painelaitteen täytöarvot ja punnitustulokset. Luettelo on säilytettävä vähintään kolmen vuoden ajan.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua luetteloa ei tarvitse pitää täytetyistä:

- 1) tilavuudeltaan enintään 150 L olevista kuljetettavista painelaitteista, jos täytösaineena on propaani, propeeni, butaani, buteeni tai näiden seos (nestekaasu);
- 2) tilavuudeltaan enintään 450 L olevista, muista kuin 1 kohdassa tarkoitetuista kuljetettavista painelaitteista, jos painelaitteet varustetaan viimeisen täytön suorittaneen täyttölaitoksen osoittavalla kestäväällä merkinnällä;
- 3) ajoneuvon polttoainesäiliönä käytettävistä kuljetettavista painelaitteista.

34 § *Tyhjennys*

Palavaa, myrkyllistä tai syövyttävää kaasua sisältävän, tilavuudeltaan yli 450 L olevan kuljetettavan painelaitteen tyhjennyspaikan omistajan tai haltijan on huolehdittava siitä, että tyhjennyspaikka sijoitetaan ja rakennetaan ja työskentely siellä järjestetään niin, ettei tyhjennys vaaranna kenenkään terveyttä, turvallisuutta tai omaisuutta.

Kuljetusvälineessä olevan kuljetettavan painelaitteen tyhjennyksessä varastosäiliöön on:

- 1) varmistettava, että tyhjennys tapahtuu valvotusti;
- 2) varmistettava ennen tyhjennyksen aloittamista, että kuljetusväline pysyy paikallaan;
- 3) toteutettava asianmukainen maadoitus, jos tyhjennetään palavaa kaasua;
- 4) eristettävä asianmukaisesti tyhjennyspaikka, jos tyhjennetään palavaa tai myrkyllistä kaasua.

Kuljetussäiliön saa tyhjentää paineella vain, jos säiliö tai tyhjennyslaitteisto on varustettu estämään säiliön suurimman sallitun käyttöpaineen ylittyminen.

35 § *Tarkastuslaitos*

Vaarallisten aineiden kuljetukseen käytettävien säiliöiden ja pakkausten tarkastuksia suorittavasta tarkastuslaitoksesta annetun asetuksen (1208/1995) mukaisesti kuljetetta-

vien painelaitteiden tarkastukseen hyväksytty tarkastuslaitos saa tehdä tässä luvussa tarkoitettuja vastaavia tarkastuslaitostehtäviä ilman painelaitelaissa tarkoitetuista tarkastuslaitoksista annetussa asetuksessa säädettyä hyväksymistä.

Jos tarkastuslaitos havaitsee täyttölaitoksen tai täyttö- tai tyhjennyspaikan toiminnassa vaaroja, vikoja tai puutteita, tarkastuslaitoksen on meneteltävä 21 §:ssä säädettyä vastaavalla tavalla.

Tarkastuslaitoksen on pidettävä luetteloa 31 ja 32 §:ssä säädetystä tarkastuksistaan ja arvioinneistaan ja annettava niistä luettelo valvontaviranomaiselle tämän pyynnöstä.

36 §

Käyttöön liittyviä erityissäännöksiä

Kuljetettavaa painelaitetta ei saa pitää paineellisena, jos painelaitteelle viimeksi suoritusta tarkastuksesta on kulunut vaarallisten aineiden kuljetuksesta annetun lain nojalla säädetty tarkastusten välinen aika lisättynä yhdellä vuodella. Valvontaviranomainen voi tarvittaessa pidentää edellä tarkoitettua käyttöaikaa.

Sammuttimena tai sen osana käytettävälle tilavuudeltaan enintään 150 L olevalle kuljetettavalle painelaitteelle viimeksi suoritusta tarkastuksesta aikaa saa kulua 1 momentissa säädetystä poiketen yksitoista vuotta.

Tilavuudeltaan enintään 450 L olevan kuljetettavan painelaitteen sisältö on ilmaistava tunnusvärillä.

Painelaitteen ja siihen liitettävän laitteen välisen liitoksen tulee olla sellainen, että vaarallista liitântää ei voida tehdä.

7 luku

Erinäiset säännökset

37 §

Painelaitteen asennus-, korjaus- ja muutostyöt

Edellä 1 §:n 2 momentissa tarkoitettun asennus-, korjaus- ja muutostyön saa tehdä siten kuin painelaitteista annetussa kauppa- ja teollisuusministeriön päätöksessä tai yksinkertaisista painesäiliöistä annetussa kauppa- ja teollisuusministeriön päätöksessä säädetään kyseisten päätösten soveltamisalaan kuuluvasta samankaltaisesta työstä. Tällöin ei sovelleta CE-merkintävaatimuksia.

Jos 1 momentissa säädettyä ei sovelleta, asennus-, korjaus- ja muutostyössä on soveltuvin osin noudatettava painelaitteista annetun kauppa- ja teollisuusministeriön päätöksen liitteen I mukaisia olennaisia turvallisuusvaatimuksia, sekä toiminnanharjoittajan on annettava painelaitteen omistajalle tai haltijalle vaatimustenmukaisuusvakuutus. Jos paineenkestoon vaikuttavaa rakennetta hitsataan, lämpökäsitellään tai muutoin muutetaan sen ominaisuuksia, on lisäksi sovellettava mainitun päätöksen liitettä III seuraavasti:

- 1) toiminnanharjoittajan on noudatettava jotain seuraavista vaihtoehtoista:
 - a) B1 + F, G tai H1 moduuli;
 - b) A1 tai E1 moduuli, jos painelaite ei ole rekisteröitävä;
 - c) muu tarkastuslaitoksen tapauskohtaisesti hyväksymä moduuli, jos se on tarkoituksenmukaista ottaen huomioon kyseessä oleva työ ja sen kohde;
- 2) omatarkastuslaitos saa soveltaa vain A1, F ja G moduuleja;
- 3) CE-merkintävaatimuksia ei sovelleta.

Asennus-, korjaus ja muutostyön saa tehdä suunnitelmasta ja hitsausmenetelmästä 2 momentissa säädetystä poiketen noudattaen kyseisen painelaitteen valmistuksessa käytettyä hyväksyttyä suunnitelmaa ja hitsausohjetta, jos toiminnanharjoittaja ja tarkastuslaitos pitävät niitä turvallisina ja ne kattavat kyseisen työn. Tarkastuslaitos voi yksittäistapauksessa hyväksyä hitsausohjeen myös muun riittäväksi katsomansa menettelyn mukaisesti.

38 §

Tarkastuslaitoksen toimenpiteet

Tarkastuslaitoksen on annettava pöytäkirja tai muu asianmukainen todistus tässä päätöksessä säädetyn toimenpiteensä suorittamisesta toimenpidettä pyytäneelle.

Tarkastuslaitoksen on hyväksyttävä tässä päätöksessä säädettyjen tarkastusten osaksi Euroopan talousalueeseen kuuluvissa valtioissa asianmukaisesti suoritettut toimenpiteet, jos niistä esitetään hyväksyttävä selvitys. Selvitys on liitettävä 1 momentissa tarkoitettuun pöytäkirjaan tai todistukseen.

39 §

Poikkeukset

Valvontaviranomaisella on oikeus yksittäistapauksissa erityisten syiden perusteella myöntää poikkeuksia tämän päätöksen 2–7 luvun säännöksistä.

40 §

Voimaantulo

Tämä päätös tulee voimaan 29 päivänä marraskuuta 1999.

41 §

Yleiset siirtymäsäännökset

Sen estämättä, mitä tässä päätöksessä säädetään, painelaitteen, joka on painelaitelain 27 §:n nojalla kumottujen säännösten mukaisesti käyttöönotettavissa, saa ottaa käyttöön myös tämän päätöksen voimaantulon jälkeen ilman 17 §:ssä säädettyä muutostarkastusta. Rekisteröinnissä on kuitenkin noudatettava tätä päätöstä.

Jos ennen tämän päätöksen voimaantuloa käyttöönotettu rekisteröimätön painelaite tulee tämän päätöksen mukaan rekisteröitäväksi, painelaitteen omistajan tai haltijan on pyydettävä tarkastuslaitokselta vuoden 2002 loppuun mennessä muutostarkastus, jonka yhteydessä painelaite rekisteröidään. Rekisteröinnissä noudatetaan soveltuvin osin 4 §:ssä säädettyä.

Tämän päätöksen voimaan tullessa voimassa olleiden säännösten mukaiset tarkastuskirjat vastaavat tämän päätöksen 5 §:ssä tarkoitettua painelaitekirjaa.

Ennen tämän päätöksen voimaantuloa käyttöönotetun painelaitteen määräaikaistarkastus on tehtävä tämän päätöksen mukaisesti ottaen huomioon viimeksi määräytyneen tarkastuksen ajankohta.

Painelaitteen asennus-, korjaus- ja muutostyöhön voidaan soveltaa 37 §:ssä säädetyn estämättä painelaitelain 27 §:n 3 momentissa mainittuja säännöksiä momentissa säädettyyn ajankohtaan.

42 §

Käytön valvonnan siirtymäsäännökset

Sen estämättä mitä 24 §:ssä säädetään, kelpaavat kattilalaitoksessa käytön valvojan pätevyyden osoitukseksi myös kattilalaitosten käytön valvojien pätevyyskirjoista annetun asetuksen voimaan tullessa voimassa olleiden säännösten nojalla annetut vastaavat pätevyyskirjat.

Jos ennen tämän päätöksen voimaantuloa käyttöön otettua rekisteröitävää höyry- tai kuumavesikattilaa ei ole hyväksytty jaksottaiseen käytön valvontaan (miehittämättömään käyttöön), ja se voi tämän päätöksen mukaan olla jaksottaisessa käytön valvonnassa, se saadaan ottaa jaksottaiseen käytön valvontaan vasta tarkastuslaitoksen tekemän käyttö- tai muutostarkastuksen perusteella.

Jos kattilalaitos on tämän päätöksen voimaan tullessa voimassa olleiden säännösten nojalla hyväksytty kaukokäyttöön, saa sitä 26 §:ssä säädetyn estämättä edelleen käyttää kaukokäytössä vuoden 2001 loppuun, ellei valvontaviranomainen katso perustelluksi tätä aikaisempaa luopumista kaukokäytöstä. Kyseisen laitoksen kattilan saa ottaa jaksottai-

seen käytön valvontaan vasta tarkastuslaitoksen tekemän käyttö- tai muutostarkastuksen perusteella.

43 §

Vaaran arvioinnin siirtymäsäännös

Tämän päätöksen 20 §:ssä tarkoitettu vaaran arviointi on esitettävä tarkastuslaitoksen tarkastettavaksi 11 ja 13 §:ssä säädetyllä tavalla viimeistään ensimmäisessä vuoden 2001 jälkeen tehtävässä määräaikaistarkastuksessa.

44 §

Kuljetettavien painelaitteiden siirtymäsäännökset

Kuljetettavien painelaitteiden ennen tämän päätöksen voimaantuloa käyttöönotetun täyttölaitoksen 31 §:ssä säädetty määräaikainen tarkastus ja täyttöpaikan 32 §:ssä säädetty määräaikainen arviointi on tehtävä tämän päätöksen mukaisesti ottaen huomioon täyttölaitokselle ja täyttöpaikalle viimeksi määräytyneen tarkastuksen tai arvioinnin ajan-kohta.

Kiinteään sammutuslaitteistoon kuuluvan, tilavuudeltaan enintään 450 L olevan, kuljetettavan painelaitteen, joka on täytetty otsonikerrosta heikentävistä aineista annetussa valtioneuvoston päätöksessä (262/1998) tarkoitettulla halonilla, saa 36 §:n 2 momentissa säädetyn tarkastusta koskevan määräajan estämättä pitää paineellisena kuitenkin enintään mainitussa päätöksessä säädettyyn ajankohtaan.

Kauppa- ja teollisuusministeriön asetus painelaiteturvallisuudesta annetun kauppa- ja teollisuusministeriön päätöksen muuttamisesta (30.11.2007/1176) tulee voimaan 1.1.2008. Asetuksen siirtymäsäännös kuuluu seuraavasti:

Kauppa- ja teollisuusministeriön painelaiteturvallisuudesta antaman päätöksen (953/1999) 20 §:ssä tarkoitettu aluksen painelaitetta koskeva vaaran arviointi on esitettävä tarkastettavaksi viimeistään ensimmäisessä vuoden 2008 jälkeen tehtävässä määräaikaistarkastuksessa.